

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Opvs De Iudiciis Divinis, Qvae Devs In Hoc Mvndo Exercet

Accessit index concionatorius in omnes totius anni dies Dominicos &
Festos, ab ipso Auctore confectus

Stengel, Georg

Ingolstadii, 1651

2. Nullam remp. sine concordia; nec concordiam, sine justitia consistere.

urn:nbn:de:hbz:466:1-45686

DE ÆQVITATE, ET BONITATE
IVDICIORVM, QVÆ EX DIVINA IRA
IVSTITIAQVE, IN HOC MVNDO,

ORTA CENSENTVR.

C A P V T I.

*Diuinam Bonitatem pariter iustam, & Iustitiam, etiam
cùm punit, simul bonam esse.*

VI DEVM, in Mundo, esse credit, si verè credit omni-
potentem, rebus omnibus præsentem, omnia prouiden-
dentem, omnia gubernantem; non tantùm summè
beneficum, & hominum bonorum amantem, sed
etiam maximè iustum, atque sceleribus irascentem esse, necesse est,
vt fateatur. Quod alio loco docuimus; & docet Regius Propheta,
dum ait: *Misericordiam, & iudicium cantabo tibi.* Hæc vtraque si-
mul & cantanda DEO, & hominibus inculcanda sunt; quia non
solum, in illo Ente simplicissimo, vnum sunt; sed etiam, quando
erga mortales sese, diuersis operibus, exerunt, non separantur. Mi-
feretur enim pariter iustè DEVS, & misericorditer iudicat plectit-
que. Vsq̃ adeò, vt etiam nocentissimos quosque minùs puniat,
quàm puniri mereantur. Hoc est, quod Habacuc paradoxè, sed ve-
rè prædicat: *Cùm iratus fueris, misericordia recordaberis.* Hoc Da-
uid affirmat; docens enim, ex omnibus DEI operibus, misericor-
diam & iustitiam elucere, ait: *Vniuersa via Domini, misericordia &
veritas.* Cui assonat Cassiodorus, ita scribens: *Potestas Domini
semper aut miseretur, aut iudicat. Sed neq̃, misericordia ipsius, sine iudi-
cio; neq̃, iudicium, sine misericordia reperitur. Vtraq̃ enim se mutua so-
cietate coniungunt.* Hæc est pulcherrima, in simplicissimo Numine,
mixture, vt vna virtus alteram commendet; & vtrinque suus fru-
ctus existat, ac decor. Quapropter iustus Iob, & benefacientem
DEVM, & verberantem expertus, in vtraque fortuna, diuinam di-
laudauit bonitatem; &, quemadmodum non exorbitauit, in pro-
speris, ita, neque in aduersis, voluit cœlo formulam intendere.

*Vt in fidibus, ac tibijs, atq̃, cantu ipso, ac vocibus, inquit Tullius,
concentus est quidam tenendus, ex distinctis sonis, isq̃, concentus, ex disti-*

A

mil-

I.

L. 1. cap. 8. de
diuin. iudi-
cijs. Pl. 100. 1.

Habac. 3. 2.

Psal. 24. 10.

Cassiodor. in
Psal. 100.

Iob. 1. 21.

II.

Cic. lib. 2. de
Rep.

millimarum vocum moderatione, concors tamen efficitur, & congruens: sic summis, & infimis, & medijs interiectis ordinibus, ut sonis, moderata ratione ciuitas, consensu dissimillimorum, consistit: & qua harmonia à

Plutarch. lib.
de doct.
Princip.

Musici dicitur, in cantu, ea est in ciuitate concordia, qua sine iustitia, nullo pacto esse potest. Pari pacto prisca mortales scripserunt, & docuerunt, absq; iustitia, Principatum gerere, ne Ionem quidem ipsum posse.

III.
Lactant. lib.
de ira Dei.
Cap. 8.

Quod si religio tolli non potest, inquit Lactantius, ut & sapientiam, quā distamus a belluis, & iustitiā retineamus, quā communis vita sit tutior: quomodo religio ipsa sine metu teneri ac custodiri potest? Quod enim non metuitur, contemnitur: quod contemnitur, utiq; non colitur. ita fit, ut religio, & maiestas, & honor metu constet; metus autem non est, ubi nullus irascitur. Siue igitur gratiam Deo, siue iram, siue utrumq; detraxeris; religionem tolli necesse est: sine qua, vita hominum stultitia, scelere, immanitate completur. Multum enim refranat homines conscientia, si credamus nos, in conspectu Dei, viuere: si non tantum, qua gerimus, videri desuper, sed etiam qua cogitamus, aut loquimur, audiri à Deo putemus. Sicut ergo fundamentum est, & primus religionis gradus, Credere Deum, ubiq; presentem; sicut alter gradus est, Credere non modo presentem, sed etiam omnia videntem, & providentem, suosq; neg, in ijs, qua ad vitam, neg, qua ad famam, neg, qua ad pacem, neg, qua ad salutem pertinent (quæ omnia ingentem in hominibus spem ædificant) destituentem, ita necesse est, credere, eiusdem iustitiam atq; iram sceleribus humanis imminuentem, ut fructuose metuamus.

IV.

Hic ergo rursus quorandam improborum scopulus est, quem recta sapientes, cum laude & lucro, declinant. Nam mali, cum mala vident, in orbe, quæ meruerunt, vel casu ea euenire, vel immerentibus immitti arbitrantur. Quare naufragium faciunt, quia non aspiciunt ad diuinæ iustitiæ cynosuram. Hoc est, quod velut optando prædicit Propheta: *Obscurentur oculi eorum, ne videant, & dorsum eorum semper incurua.* Non enim vident, se, quia mali sunt, mala commeruisse. *Curuum pecus*, cuius dorsum, dum in terram arcuatur, oculi quoque deorsum declinati nequeunt sursum, atque ea, quæ de cælo veniunt, intueri. Hinc feriri se sentiunt, puniri non animaduertunt. Hinc plagam aspiciunt, pœnam non agnoscunt. Quid fiat, non cur fiat, considerant. Hinc murmurant,

Psal. 68. 24.

ut pec-